

رابطه میان ادراک معلمان از فرهنگ مدرسه با میزان سازگاری نوآورانه آنان در به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرایند یاددهی - یادگیری

مهدی محمدی*
جعفر ترک‌زاده**
امین باقری***
خالد امیری****
احمد آزادی*****

چکیده

هدف کلی از انجام این پژوهش بررسی رابطه ادراک معلمان از فرهنگ مدرسه با میزان سازگاری نوآورانه آنان در یادگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و تدریس از طریق اینترنت به عنوان یک نوآوری برای استفاده در فرآیند یاددهی- یادگیری است. روش پژوهش در این مقاله، توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه مورد بررسی شامل کلیه معلمان مدارس راهنمایی دخترانه و پسرانه نواحی ۱ و ۳ شهر شیراز و مناطق محروم گله دار و دشمن زیاری بود که از طریق نمونه گیری طبقه ای ۲۱۱ نفر انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده شامل مقیاس فرهنگ مدرسه فیلیپس جی (۱۹۹۳) و سازگاری نوآورانه با اینترنت که منطبق بر نظریه سازگاری نوآورانه راجرز توسط رید بال (۲۰۰۵) ساخته شده است که پس از محاسبه روایی و پایایی این دو ابزار، بین افراد نمونه توزیع شده و سپس با روش های آماری توصیفی میانگین و انحراف استاندارد و روش استنباطی رگرسیون چند گانه مورد تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد که: ۱- هم در معلمان مرد و هم معلمان زن، دو بعد فرایند و ارتباط فرهنگ مدرسه، پیش بینی کننده معنادار سازگاری نوآوری آنان برای یادگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات است. ۲- در معلمان مرد، بعد فرایند و در معلمان زن، بعد فرایند

تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۴/۱ تاریخ شروع بررسی: ۹۰/۴/۲۷ تاریخ پذیرش مقاله: ۹۰/۶/۱۵

* عضو هیات علمی دانشگاه شیراز، m48r52@gmail.com

** عضو هیات علمی دانشگاه شیراز

*** دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شیراز

**** دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شیراز

***** دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شیراز

و ارتباط فرهنگ مدرسه، پیش بینی کننده معنادار سازگاری نوآورانه آنان برای تدریس از طریق اینترنت می باشد. ۴- هم در معلمان رشته های علوم انسانی و هم معلمان علوم پایه، دو بعد فرایند و ارتباط فرهنگ مدرسه، پیش بینی کننده معنادار سازگاری نوآورانه آنان برای یادگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و سازگاری نوآورانه آنان برای تدریس از طریق اینترنت می باشد. براساس نتایج می توان دریافت که معلمانی که فرهنگ مدرسه خود را از نظر بعد فرایندی قوی می دانند و یک شبکه ارتباطی قوی برای آشنایی آنان با نوآوری و تصمیم گیری مناسب و به موقع آن ها ایجاد شده است، سازگاری بالایی در تمایل به یادگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و همچنین تدریس با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات دارند. بنابراین برای مدیریت صحیح نوآوری، ایجاد سازگاری نوآورانه و حرکت در راستای اهداف سازمان، هدایت فرایند های فرهنگ مدرسه و ایجاد شبکه های ارتباطی پویا، بسیار حایز اهمیت می باشد.

کلید واژه ها: معلمان، فرهنگ مدرسه، سازگاری نوآورانه، یادگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات، اینترنت

مقدمه

آموزش و پرورش به طور کلی و مدارس به طور خاص سازمان های بزرگی هستند که به اقشار اجتماع خدمت می کنند و همه افراد جامعه را به نحوی زیر پوشش خود قرار می دهند. امروزه با توجه به رشد و توسعه مداوم و دگرگونی های گسترده و نوآورهای جدید در حوزه های مختلف به ویژه آموزش و پرورش، نیاز به آموزش مداوم و فراگیری مهارت های ضروری امری بسیار حائز اهمیت شده است. از این رو مدرسه نیز باید به نحو مطلوب و موثری نقش خود را ایفا کند. یکی از نوآوری های چند دهه اخیر که به شدت همه چیز را تحت تاثیر قرار داده، فناوری اطلاعات و ارتباطات (فناوری اطلاعات و ارتباطات)^۳ است. اقدام به پذیرش فناوری اطلاعات و ارتباطات، موضوع مورد توجه با اهمیتی برای عمل کنندگان و پژوهشگران در سه دهه اخیر شده است. در محیط رقابتی و جهانی امروز، فناوری اطلاعات و ارتباطات با توانایی ساده خود در موثر سازی سازمان، می تواند زمینه های ایجاد مزایای رقابتی جدید، و به طور بالقوه، ورود صنایع و بازارهای جدید را فراهم سازد (باسول^۲، ۲۰۰۸). رشد سریع فناوری های اطلاعات و ارتباطات، تغییراتی را در کاربردها و فرآیندهای فنی و وابسته به آموزش متنوع پدید آورده است (مازمان و یوزلؤل^۴، ۲۰۱۰). این تکنولوژی نقشی کلیدی در آموزش و پرورش بر عهده دارد